

MANAGEMENTUL COMPARAT: S.U.A. VS JAPONIA

Alexandrina PETRICA, lect. sup. Maria-Liliana MARIAN

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În prezent, concepțiile și instrumentarul de management cel mai frecvent studiate, adaptate și adoptate, aparțin managementului din S.U.A. și Japonia, astfel S.U.A. a devenit actualul lider mondial iar Japonia destul de dezvoltată. Cauza rezidă în faptul că întreprinderile din Japonia și Statele Unite se caracterizează prin competitivitatea cea mai ridicată. În continuare, vom încerca o trecere în revista a caracteristicilor generale ale managementului și a culturii nipone și americane, incluzând asemănările și deosebirile dintre ele.

Cuvinte cheie: management internațional, management comparat, managementul întreprinderilor, individualism, collectivism, piață internă, abordare analitică și holistică, funcțiile managementului.

Managementul comparat este știința care studiază procesele și relațiile manageriale din organizații ce funcționează în contexturi culturale naționale diferite, axându-se asupra identificării și analizării asemănărilor și deosebirilor manageriale, în vederea favorizării transferului internațional de cunoașteri manageriale și creșterii, funcționalității, eficacității și eficienței organizațiilor.

În prezent, concepțiile și instrumentarul de management cel mai frecvent studiate, adaptate și adoptate, aparțin managementului din SUA și Japonia. Cauza este în faptul că întreprinderile din SUA și Japonia se caracterizează prin competitivitatea cea mai ridicată.

47% dintre cele mai bune 1000 de firme din lume sunt japoneze, iar 32% dintre cele mai bune 1000 de firme din lume sunt din S.U.A, restul firmelor aparțin Europei.

Contextul japonez prezintă unele particularități economico-sociale care influențează managementul la nivelul întreprinderilor. Acestea se referă la relațiile dintre stat și întreprinderi, prin organismele guvernamentale, rolul tehnologiei în dezvoltare economică, mișcarea în domeniul calității și funcționarea societății pe bază de morală mai mult decât pe bază de drept.

Economia niponă are o structură duală prin faptul că marile grupuri de tip ZAIBATSU, între care sunt cunoscute grupurile Mitsui, Mitsubishi, Sumitomo, Fuji, Sonwa, Dai Schi Kongya, coexistă alături de întreprinderile mici și mijlocii care dețin o pondere de aproximativ 98% din totalul întreprinderilor japoneze.

Managementul întreprinderilor din S.U.A. fiind unul dintre cele mai copiate din lume, atât datorită performanțelor acestor întreprinderi, dar mai ales ca urmare a faptului că în contextul S.U.A. au fost realizate cele mai numeroase cercetări, s-au pus în aplicare cele mai multe și variate sisteme, metode și tehnici de management, nu apare cu particularități atât de pregnante ca alte sisteme care nu au cunoscut aceeași extindere în alte țări.

Un rol important în conceperea, proiectarea și funcționarea sistemelor de management de la nivelul organizațiilor revine tipului de abordare care în S.U.A. este analitică, spre deosebire de Japonia unde abordarea este holistică.

Diferențele în conceperea, proiectarea și funcționarea sistemelor de management influențează modul de abordare a diferitelor probleme la nivelul întreprinderii. Spre exemplu, chiar dacă atât în S.U.A., cât și în Japonia se pune accent pe obținerea unor produse de calitate superioară, modalitățile de a realiza această calitate diferă.

În S.U.A., unde există orientarea către formalizarea proceselor, calitatea se consideră că poate fi îmbunătățită prin creșterea investițiilor în aparate de măsură și control, prin perfecționarea metodelor de control al calității. Spre deosebire de S.U.A., în Japonia managerii sunt convingeți de faptul că pe lângă metodele clasice, promovate de reprezentanți de seamă ai managementului, se impune în noile condiții accentuarea laturii umane a managementului, prin implicarea salariaților, dezvoltarea la aceștia a dorinței și mândriei de a fi „cei mai buni”, în sensul de a realiza produse de calitate superioară.

Cele mai evidente diferențe în domeniul procesului decizional apar între S.U.A. și Japonia, prin faptul că în întreprinderile nipone este larg răspândită luarea deciziilor prin consens, care presupune o largă consultare a personalului de la toate nivelurile organizației pentru alegerea variantei decizionale optime.

În ceea ce privește comunicarea, în cadrul întreprinderilor din S.U.A. predomină schimburile de informații pe verticala sistemului de management, spre deosebire de Japonia unde procesul comunicării este mult mai puternic influențat de elementele de natură culturală.

Prin prisme managementului resurselor umane, cele mai semnificative particularități se întâlnesc în Japonia prin sistemul angajării pe viață, orientarea către generaliști, importanța acordată vechimii.

Diferențe semnificative între cele două țări pot fi remarcate din punctul de vedere al atitudinii față de autoritatea pe care trebuie să o dețină managerii la nivelul firmelor.

În concluzie, obiectul de studiu al managementului comparat este diversificat pe următoarele aspecte:

- obiectul analizei trebuie să îl constituie procesele, conceptele și tehnicile de management;
- comparația trebuie să se facă între țări sau culturi diferite;

- abordarea comparativă trebuie să fie concentrată asupra reliefării similitudinilor și diferențelor dintre elementele manageriale avute în vedere, cum ar fi stabilirea modului de a conduce eficient o organizație într-o altă țară sau descoperirea modalităților de îmbunătățire a performanțelor economice ce tin de domeniul managementului;

- analiza diferențelor comportamentale ale personalului din diverse țări, în procese de management, sistemul informational, decizional și de structura organizatorică.

Atât specialiștii în economie cât și studenții sau elevii și-au manifestat de-a lungul timpului un profund interes pentru a studia modul în care Japonia a devenit o asemenea putere economică și, de asemenea, se constată un interes sporit asupra studierii contextului economico-politic în care S.U.A. a devenit actualul lider mondial. În general, managementul pe care îl adoptă fiecare dintre aceste 2 țări comparate este unul destul de benefic, și după părerea mea, unul care ar fi bun pentru implementare în majoritatea țărilor în curs de dezvoltare. Potrivit opiniei lui A.Mackenzie, managementul este "procesul în care managerul operează cu trei elemente fundamentale - idei, lucruri și oameni - realizând prin alții obiectivele propuse", el îl mai desemnează ca știința conducerii organizațiilor și conducerea științifică a acestora.

Managementul comparat este strâns legat de managementul internațional cu care uneori este confundat. Însă managementul internațional se ocupă de managementul și activitățile corporațiilor internaționale și, în mod specific, de asigurarea și controlul de fonduri, oameni și informații ce traversează frontiere naționale și politice. Sfera de cuprindere a managementului comparat este sensibil mai mare, întrucât spre deosebire de managementul internațional - care răspunde în mod expres cerințelor companiilor multinationale, managementul comparat se ocupă de toate fenomenele managementului

Bibliografie:

1. <http://www.scribub.com/management/Managementul-comparat-manageme95882.php> [Accesat 22 Noiembrie 2015].
2. http://www.upm.ro/facultati_departamente/ea/onm2007/SECTIUNEA%201/Udrescu_Mihai_Adrian.pdf [Accesat 22 Noiembrie 2015].
3. <http://www.rasfoiesc.com/business/management/Studiu-de-caz-Comparatie-intre78.php> [Accesat 22 Noiembrie 2015].